

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. De mortis libro, & aliis vtrumque librum concernentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

Sapientia Dei in qua omnes electi esse dicuntur scripti, & ad vitam eternam sunt prædestinati. Hugo Vid. t. i. lib. quæstionum in epistolam ad Rom. q. 24. 3. in libro *vita secundum præscientiam* est esse præscriptum, & præordinatum ad vitam. Ac lib. instituit. monast. de claustris animæ. c. 3. librum quatuor vice ponit *Divinam præscientiam*. Theophilact. ad ea. Psalm. 68. *Et cum iusti non scribantur*, ait. *Per libros scriptura variam, ac multiplicem Dei cognitionem significat*; & in id. Psalm. 138. *in libro tuo inquit. Liber Dei est summa eius scientia; scriptura vero perpetua memoria.*

6. Dico secundo: hæc omnia expresse prædestinatione librum vitæ nec contineri, nec esse, sed sola præscientia Dei illum contineri cessantur: in communiori sententia nostra de essentia prædestinationis ex scientia directiva electionis efficaciam mediæ ad salutem, & electione ipsa vi eius complemento loquitur: nam in eorum opinione, qui actu imperij intellectualis totam collocant prædestinationem his testimoniis prædestinatio à libro vitæ non ita facile reiciitur. Verum ea sententia à nobis supra assertam impugnata, nunc permittitur, prædestinationem in quocumque sit librum vitæ, siue præscientiam, vt Patres aiunt saluandorum, non esse probatur primo, quia, vt recte S. Th. vbiq. q. 7. de veritate 4. & in 3. d. 3. 1. q. 1. a. 2. & q. 2. quem sequuntur q. v. a. 2. c. art. Huius in 1. d. 4. q. 3. sine æquidum etiam referens) & 1. p. q. 2. 4. a. 1. prædestinatione à libro vitæ, vt obiectum à sui cognitione, & scientia differt: ergo prædestinatio siue in actu voluntatis siue intellectus sit non est liber vitæ, seu scientia Dei in qua hic iuxta Patres, & scholasticos omnes consistit, sed scientia potius, seu libri vitæ obiectum S. Thomæ verba citato loco. 1. p. q. 2. 4. a. 1. doctè obseruata à nostro Vazq. in eius commentario sunt. *Dei notitia, qua semper retinet se aliquos prædestinasse ad vitam eternam, est liber vitæ, secundo probatur à S. Thoma ibidem a. 2. corp. quia liber vitæ potius, seu proprie, dicitur vita gloria, quam vita gratia: at prædestinatio in quocumque sit ad vitam gratia, imo ad sola media efficaciam illius consequendæ immediate, directè, & executiue terminatur; illo siquidem tantum voluntas efficac & providentia seu præparatio est: cui intentione inefficaciter tamen de se, gratie vitam, vt medium proximum, & vltimum gloriæ vitam, vt finem intendat: ergo prædestinatio vite proprie, & principaliter dictæ non est: probatur maior: quia vita sanctorum absolute talis gloriæ solum vita in scripturis facis appellatur, non autem vita iustitiæ tantum, nedum auxiliantis gratiæ ad eam consequendam. Enim iustitia vita animæ sicut peccatum mortale animæ mors appellatur, tamen ideo est quia æternæ vitæ iustitiæ conducit, vt peccatum æternam mortem operatur, quam altera simpliciter vita, altera vero absolute etiam & simpliciter mors est probat à simili S. Th. quia milites ad pugnandum solum non ad arma recipienda, sine quibus tamen vt mediis pugnare nequeunt: atqui prædestinatio mediæ, siue quibus vitam ad quam scribuntur prædestinati non obtinebunt solummodo est ergo eorum scriptio in libro vitæ non est. Denique in communiori nostræ prædestinationis constituendæ sententia ex scientia media dirigente & mediæ efficaciam electione, facilius probatur prædestinationem adhuc ratione scientiæ huius in se inclusit librum vitæ esse non posse iuxta Scripturæ Patrum, & scholasticorum sententiam. Quia ea scientia communis est prædestinatis & reprobis, cum omnes, nullo excepto auxiliis aliquibus consensuri, & consecraturi gloriam, & vitam æternam sint, ac ea scientia à Deo cognoscantur liberumque Deo sit, ea scientia posita hos vel illos prædestinare: ergo per illam prædestinati & saluandi non præsciuntur potius, esse saluandi, quam ij, qui non prædestinati sed reprobis sunt. Ergo illa scientia liber saluandorum, seu prædestinatorum, ac subinde vite liber firmus, certus, ac permansus non est.*

6. Constat ergo ex duplici hac conclusione scientiam, seu præscientiam absolutam vitæ & salutis æternæ absolute & executiue futuræ prædestinatorum, camque solum præscientiam vite librum proprie & Theologicæ acceptum esse. Duo tamen conclusioni huic ex duplici præmissa, & probata à Patrum autoritate obici posse videntur primum ex Cassiodoro, & glossa supra recitata, & autho-

re commentariot. in Apocalyp. inferorum Ambrosij operibus, qui librum vitæ prædestinationem esse dicunt contra secundam conclusionem. Communis autem, & Germana solutio est quam Cassiodorus, & glossam recitantes, breuiter dedimus. Nimirum prædestinare, & prædestinationem ibi, vt & alias saepe, idem atque præsignare, ac præsignationem valere, quod non nisi scientia Dei de iam prædestinatis seu electis (vt glossa ex Cassiodoro præmiserat fieri nequit. Quæ acceptio, & significatio satis à Paulo traditur. 2. ad Timor. 2. n. 19. *Firmum fundamentum Dei stat: habens signaculum hoc. Cognouit Dominus, qui sunt eius.* Loquitur autem de prædestinatis & vasis aliis in contumeliam hereticis, Hymenæo &c. Secundo opponi possunt cum citati, tum alij Patres, & S. Thomas, qui scientiam prædestinationis ad gloriam, siue ad illam prædestinatorum vite librum esse docent: cum absolute dicta prædestinatio executiua gloriæ voluntas non sit, sed solum mediæ gratiæ efficaciam ad illam obtinendam: respondetur tamen prædestinationem ad gloriam pro absoluta electione ad gloriam (quæ non nisi post prædestinationem rigide acceptam, & absoluta merita ac subinde executiua esse potest) à Patribus, & Theologis saepe usurpari, vt electionem antecedentem absolutam ad gloriam reicientes obseruabamus, id quod in S. Thoma locum vel maxime habet. cum 4. p. q. 2. 4. a. 2. corp. q. 7. de veritate 5. 6. & 7. in 1. d. 4. q. 1. 2. 4. 3. ad 3. & vbiuis de libro vitæ proprio, & Theologico egit, simpliciter & absolute de libro, & scientia gloriæ, non gratiæ intelligi debere constanter affirmat.

CERTAMEN II.

De moris libro, & aliis verumque librum concernentibus.

MORIS librum in Deo negant scholastici ex primoribus Albert. magn. 1. p. q. 69. m. 2. Alexand. Alenf. 1. p. q. 2. 3. m. 2. sub fin. 1. p. q. 2. 4. a. 1. ad 3. q. 7. de veritate 8. Buiuz de Montoia cita. d. 60. lect. 5. n. 7. concl. 2. Falol. 1. p. q. 2. 4. a. 1. n. 6. commentarij. §. vit. Probat Alexander quia, *Sicut luce cognoscuntur tenebre, non tamen ibi videbitur: si in libro vitæ cognoscitur mors, non tamen ibi videbitur, vel legetur: quia non cognoscitur ibi mors per essentiam, sed per priuationem, & ita non potest dici per se, nec proprie liber moris, sed vitæ.* Huic tantum rationi fidei Fasolus, quæ eo tandem euadit, quod, vt mori destinati cognoscantur, sit sit eos scientia, seu libro vitæ scriptos, & prædictos non videri: ita enim, vt tenebræ cognoscantur, quæ nulloquam in se, sed priuatione visionis lucis videntur. Confirmari potest ex verbis glossæ ad id Apocal. 1. *Alius liber datus cert. 1. n. 4. Vel liber est præscientia Dei: quia tunc aperte scienti mali se non esse prædestinatos ad vitam, quam in mundo existentes sibi promittebant.* Cum scilicet se in libro vitæ, seu præscientia saluandorum scriptos non vident. Albertus, & S. Thoma. Probat primo: quia electi in libro scribuntur, non autem reiecti, ac repudiati, quales reprobi sunt. Secundo: quia Deum de se vitam, ac vitæ fontem mortis liber videretur dedecere. Hanc rationem alius inspectam ita confirmo, quia libri alicuius ij solum dicuntur, qui vel ab ipso, vel de eius mandato, & voluntate ab alio scribuntur, non autem, qui scribuntur, in eius se scriptis, aut bibliotheca contra ipsius voluntatem inferuntur ab aliis: vitæ solum, & æterna salus omnium, eiusque subinde præscientia & liber voluntatis Dei est, mors autem, & damnatio æterna reproborum eiusque subinde præscientia à Deo est contra Dei voluntatem, vt non nisi iniuriam, & vocatus ab ipsis (vt Patres loquuntur) ad eorum mortem, & damnationem trahatur, vixque veniat Deus: ergo præscientia, mortis eorum, non eius liber, sed contra eius voluntatem in scientiæ sue scriptis, & bibliotheca ab aliis inferitur, ac reponitur. Rursum aliam deducit rationem nostræ huic confirmationi non multum absimilem ex illo Malachie 3.

PP 3 scriptus

*Scriptum est in monumentis eorum eo zimenitis Domi-
num. Quo autem pacto mors & damatio impij, à qua
Deus faciem aucti, liber coram Deo scriptus dici pot-
rit, & liber monumenti, si fide ad perpetuum rei memoriam,
penes & damnationis impiorum culis potius vult de fe-
licae præ sua pietate velle obliuisci Deus. Ut acule Cyri-
lus ad eum locum hic expendit. Penam autem consti-
tuere oporteret : hoc autem iniuria immemor pretermittit
; scribit autem librum monumenti zimenitis
ipsi sum, & in fine libris meritis reproborum proprie &*

¶ Dico primo: liber mortis reproborum proprie & p̄ se esse in Do. Ita Periclus in c. 7. Daniel. Vazquez profert commentario. articuli 2. §. *Basilus* tamen. Ioan. Præpositus. proxime. n. 2. §. *Adverte*. I. confenit tacitus Socr̄e 1. p̄ tract. 2. lib. 1. c. 26. dum ex Patribus sententiam recitat nec refellit. Probatur ex Ierem. 7. verbis. *Recedentes à se in terra scribentur* que Hieronymus add. 7. Daniel. *verba indicium sedis*. & *libri aperti* [unt. Sic exponit. Bonus libro illi est] quem [ape legimus] *libro videntium*. Malus libro. qui *accusatoris* teneur manu: de quo Apocalypsis. *accusator fratrum nostrorum*. Liber *ipse* terrenus est. de qua Prophetia dicit: in terra scribentur: in quo estis reproborum demerita de quibus à demone reprobi accussantur. continueantur. tamen cum virtute damnationis continet. eumque libro videntium. vite vitæ dicitur Hieronymus opponat. folius mortis & damnationis opponitur directæ. pro libro mortis positum à Daniele censet. Euthymius in p̄fal. 138. ad id in libro tuo omnes scribentur. ait. In libro *igitur* diuina scientia omnes scribentur. nam iustificam peccatores. & ad id psalm. 6. cum iustis non scribentur. inquit. *est alius liber* in quo peccatores tribuentur iudicium enim fidelis &c. quod autem subdat Euthymius. *Verum hic liber*. diuina scientia magis est vniuersalis. Est enim alius liber magis priuatus. in quo soli iusti scribentur: quasi etiam ad eum mortis & damnationis impiorum negat. nihil obest. Priuatum enim magis illum appellat. quod denominationem libri. seu scientia approbationis. secundum quam reproborum. librum solummodo negat Deo. qui respectu eorum approbationis scientiam negat habere. non autem negat ipsi librum quo continentur damnatio. & mortis imperium. libro vite. & videntium substantia. resister aduersum: subdit enim illico: *Et rationes. quod eos* [iustos] *tantum cognoscere hoc est* approbare dicitur. Clarius adverte Basilus 114. 4. sub med. ad id *Sanctus vocabitur omnis qui* [scriptus] *est in vita in Hierusalem*. ita illud Ieremie 7. final exponens. *Iuxta sensum hunc dicit intelligi debent descriptiones. Vna quidem est eorum qui ad vitam*: altera autem eorum est. qui scribuntur ad perditionem. Schol. in p̄fal. 68. ad id. *deleantur de libro videntium*. ait. Librorum ipsorum meminit Daniel. Iudicium inquit. [edit] & *libri aperti* [unt. quod autem aizale est. Hanc quinquaginta potantur basitadine. quam nos per tuam gratiam adepti sumus. Nec obcurior in eandem sententiam Nazian. Orat. 9. ad Iulian longe à med. n. 4. scribit. Nisi forte de quodam libro videntium. preuenimus. que libro nihil unquam audis. Illic enim omnes scribentur: vel. ut rectius dicam. iam scripti sumus. pro merito quisque confecti iuxta. currunt. Subinferitis. Omnes. Deo digno descripti sumus: nobisque irrelatationis. die libri aperientur. Cum igitur hæc tantorum Patrum testimonia à Deo aperta pro nostra conclusione sint. nec vllus ex Patribus librum mortis. seu præscientiam damnationis reproborum. libro vite prædestinationis aduersum secundum substantiam. sed solum secundum denominationem aliquam negat. non video quo fundamento conclusio hæc nostra viro Theologo negari queat: maxime cum à ratione iam subficienti validissime etiam probetur.

3. a ratione ergo probatur, quia esse in Deo praesentiam absolutam mortis, & damnationis reprobatorum aequae ac vitae aeternae praedestinationum praesentia sit. Ergo aequae fit in Deo liber mortis reprobatorum ac vitae praedestinationum, qui substantialiter in eulimodi praesentia fola consistunt. Easque, quae tentari possunt in adversarij morum rationibus datis continetur. Quare his defectis, & illae erunt praesentiae Prima Alexandri probi. Solum cognosci in praesentia salvandorum, seu vitae libere, quo reprobj scripti non sunt, non esse ad gloriam

lectos: quomodo autem, nec intra publicitatem relictos scripti in libro faluandorum non esse cognoscimus, sed omitti, atque in alia prouidentia ex merito Dei arbitrio atque fidei demeritis in electione ad gloriam praestantibus seu omitti, in praescientia faluandorum non esse: omittisse priuatiue noscitur: quare pollicetur & gloria exclusi, & damnati ob demerita, in praescientia praerogatiua damnationis, mortisque aeternae ipsorum praescientia absoluta vltimus additus non satis & Deo congruentem. Alberti vero, & S. Thomae ratio à paritate patris nihil probat. Qui enim ad finem aliquem quem intendit aliquid ex pluribus eligat, citius numero ad eum finem necessarius, & vtilis elegit: vnde Dux aut Principes ad pugnam, & ad consequendam, reliquis relictis, hos solum fecisse opus habet, reliquos vero quos negligi fecit, aut vero qui mercedis pro bene maleque gestis reddere ex vna mouere vel tenetur, vel intendit tam meritorium, quam demeritorium bene maleque merentium, iuxta & festinationum praemii promeritis, vel poenae pro demeritis vniuicque reddende librum debet habere, vnde in Principibus, Potestatibusque humanis, & ceteris patet, nec satis illis est promeritis praemiosos facere, sed & opus est scribere pro demeritis praemiosos. Vnde & supremum omnium iudicem Deum praescientia fidei libro non praemiosos aeterna vita solum, & aeterna morte puniendos continere perspicuum à paritate fidei secunda eorumdem ratio rebus integris ante peccatum mortale à reprobo admissum perseverantemque ad eternum vitam temporalis spiritum consensum vni bene bene maxime supplicis nostris suffulta & confirmata. Tunc enim Dei solum bonitas, & pietas attenditur et quia ita impense omnium salutem de facio amittit, & contra eius exploratam voluntatem hominum peccata absolute sint, & diuina scientie praescientiae, cuiusque permanente perpetuae reprobatione, ut inquam libro, scribantur, ac subinde ob illa supplicium aeternum infingendum: quare & statim illi solo aeterni, Dei scientie, & libro inferi potius illa, quam ob ipse eiusuue voluntati scribi, & apponi. At vero mortali praescientiae, & finali appposito à reprobis Deum non solum eorum damnationem, mortemque aeternam et iustitia sua absolute, & efficacie, quare, & causa absolutam praescientiam veli, sed, & de damnatione, & executioni mandatis eorum absolute morte & poenis aeternis ad plausum vitae manum saluum, super eorum malis gaudere testis nobis est Ezechiel. c. x. n. 17. *Quin & ego plausum manu meam, & implebo furorem meum in te.* Poltrema Reus solus ratio ex Malachia, & Cyrilli interpretatione concionibus, quam Theologis disputacionibus apparet est.

[illegible]

bonis malisue meritis sententia Deo addit, nec possit non ab ipso omniscio absolute videri atque cognosci. Unde iustus à definitione ad definitum conclusio prima de existentia libri mortis in Deo demonstratur. Denique prædestinationis, ac reprobationis, siue preparationis in voluntate diuina auxiliorum efficaciam prædestinationis ad gloriam, & vitam certo de facto obtinendam, vel sufficientium tantum reprobis, & cum eorum morte æterna infallibiliter de facto coniungendorum nec vitæ; nec mortis proprietate Theologica dictæ libri formaliter esse satis ex dictis, ac de se claret cum neutrum auxilium, vita aut mors æterna formalis sit eius, cui confertur, nec de sese alterutri iungatur, sed ex bono eius apud prædestinatos libero, contingentique vtu, atque abusu etiam contingenti, & libero apud reprobos: quare in neutro scientia præcessisse finem, ac stabili vel vita vel morte siue prædestinati, siue reprobi representari permanenter, scribique subinde, ac legi à Deo potest.

3. Dico tertio: meritum demeritorumque finalium prædestinati, vel reprobi præscientia conducentes quidem libri ad eorum vel vitam, vel mortem sunt, non vero vitæ, mortisque libri Theologica proprietate. Prima conclusio, & affirmatiua pars probatur ex Daniel. 7. *Indicium sedis. & libri aperti sunt*: quæ Hieronymus in c. 14. Isai. sic exponit: *in quibus scripta erant opera singulorum*. Clarius Apocal. 20. *libri aperti sunt: & alius liber aperitur est, qui est vita*: & indicati sunt mortui ex his, quæ erant in libris; primis, secundum opera ipsorum. Psalm. 138. *In libro tuo omnes scribuntur*. Quem librum ad omnes iudicandos extendi, eoquæ omnes continere Patres communiter intelligunt, etiam Augustinus. t. 9. lib. soliloquior. Si eius ipse author est. c. 28. tamen alius ipse, & Prosper ad solos prædestinatos extendi putent. Denique Ecclesia tota tracta missæ defunctor. Quotidie canit. *Libri scripti proferuntur: in quo totum continetur vnde iudicatus iudicatur*. Ratione probatur ex dogmatica Dei iudiciaria suprema in rationales omnes creaturas potestate: quæ nusquam rite, ac recte pro cuiusque meritis exerceri à Deo, sicut neque à creato aliquo iudice, potest, nisi ex meritum demeritorumque cuiusque absoluta scientia: quæ iudicio de eis omnibus vel ad vitam vel ad mortem æternam prudenter iustque secundum vniuersalique gesta ferendo subserviat eoque sensu laxiori vitæ mortisque liber dici Theologicæ potest. Quod autem proprio Theologico sensu quo de vtroque libro disputamus præscientia meritum, ac demeritorum nec vitæ, nec mortis liber sit probatur, quia neutrius est absoluta præscientia, sed ad eam anterior. Id quod satis rigide, & scholasticè notatum video in testimonio ex Apocal. 20. proxime recitato, in quo librum vitæ, vt dictum à libris ex quibus mortui secundum opera iudicantur, seorsim, & singulariter locum commemorat illis verbis: *& alius liber aperitur est qui est vita*. Denique librorum vitæ, & mortis in scripturis memoratorum significationes alias, & alias pro eorum, quæ, ad mores præsertim tradant Patres, & interpretes tradunt, quibus nunc referendis nec locus, nec tempus est. Vbi de Theologica acceptione rigidiore ab eisdem Patribus etiam tradita est nobis sermo.

CERTAMEN III.

Contra conclusionem secundam ex scriptura oppositio, ubi veritas que libri indelebitas statuitur.

1. Obiicit contra conclusionem secundam. Præscientia absoluta Dei de executio decreto absoluto cum præmiandi, prædestinatum, tam puniendi reprobum, æternæque eorum vel vitæ, vel mortis immutabilis, indelebilisque essentia sua est: at liber vitæ delebilisque est (vt constat ex illis exodi. 3. aut dimitte illis noxam populi huius, aut dele me de libro vitæ, & psalmi illis deleantur de libro viuendum) quod ipsum de libro mortis eadem ratione erit: ergo liber vitæ mortisque non stat in ea absoluta præscientia Dei. Missis aliis primi testimonij interpretationibus Bageni confutati cert. 1. & aliorum verosimiliores & nostro Vazquez gratiores comment. articuli 3. Tertio eundem locum. Primam optasse Moysen Dei gloria (absque sua tamen culpa) æternam pro fratribus veniam, & salutem priuari, vt postea Paulus etiam optabat ad Rom. 9. illis verbis: *Optabam ego ipse anathema esse à Christo pro fratribus meis*. Ex ardentissima Dei & proximi charitate. Ita Chrysostom. homil. 1. de laudib. Pauli longe à med. lib. contra gentil. versus med. homil. 79. ad popul. Antiochen. Bernard. serm. 12. in cant. versus med. epist. 78. ad Sugerium sub init. Ricard. Victor. de gradib. violentæ charit. sub fin. Hug. Victor. q. 232. in epist. ad Rom. Sub distinctione gloriæ temporalis, vel æternæ sub qua etiam distinctione; S. Thom. in c. 9 ad Rom. lect. 1. cui expositioni consentiunt Soto, Catherin. Salmeron uterque Cornelius & Cornelij à lapide. Ruiz de Montoia citat. d. 60. lect. 7. n. 9. §. Nihilominus, statuo plerisque ex citatis recitatis. Obseruat autem Vazquez Chrysostomum Theophilactum, & Thomam, & Origenem (qui eisdem interpretationis est) pro illo optabam legere obtraherim, Salmeron legere ex Photio optassem. Quæ lectiones affectus Pauli, ac Moysis perfectissimam erga Deum, & proximos charitatem non minuant, sed impossibilitatis optare ab ipsis rei cognitionem cognitam ab vtroque ostendunt; eorumque charitatem, quæ eos ultra possibilitatem omnem ad impossibilia præ exitu Dei & proximorum amore optanda ex parte obiecti conditionatæ, si possibilia forent, agebat concitabatque summo opere commendant, vt iam explicabimus. Huic potro interpretationi suæ insitit vbiq; Chrysostomus, 3. de providentia post med. 1. de compunctione eod. circa med. ad Roman. 9. hom. 16. ad longum recitatus à Salmerone in cap. 9. ad Roman. d. 25. versus fin. §. quod deinde allatum fuit. Eum de more sectantur Theodoret. Theophylact. & Oecumen in c. 9 ad Roman. quibus adde Theonem. Abb. laudatum à Cassiano collectat. 13. c. 6. Aufelm. ad locum Pauli, Bedam collectaneis in eundem locum, Basilium in regulis fusiorib. q. 3. Hieronymum ad id Michææ 2. vti nam non essem, & t. 3. epist. 1. c. 1. ad Aglaum. q. 9.

2. Certè eis affectibus Moysen, & Paulum perfectissimæ charitatis in Deum, & proximos exercuisse cum priuari citra peccatum gloria si possibile esset optarunt; parer: si quidem populi salutem ex qua gratissima Deo & innumera populi illius opera honesta exhiberentur, nec pauciora infensissima vitarentur peccata: charitas autem perfectissime ordinata communia omnibus proximis, & communitati subiade bona tam positius, quam priuatiua, commodis incommodisque priuatis cuiusque anteferrî dicitur, multoque magis gratis Deo obiectis apponendis, ingratisque, & infans ipsi vitandis